

Palvelukuvaus: Terveysneuvontatyön hankkiminen Helsingin satamiin koronatestauksen tueksi

1. Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on terveysneuvontatyö Helsingin matkustajasatamissa (Eteläsatama, Länsisatama, Katajanokka ja Vuosaari). Terveysneuvonta on osa terveystarkastusta, jonka Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tartuntatautilain 15 §:n nojalla määrännyt järjestettäväksi kaikilla alueellaan sijaitsevilla rajanylityspaikoilla. Hankintakausi alkaa mahdollisimman pian ja päättyy 31.10.2021. Hankintakausi voi kuitenkin päättyä jo aiemmin vallitsevan koronatilanteen tai viranomaismääräysten vuoksi tai jos hankinnasta tehtävä kilpailutus ehtii valmistua ennen 31.10.2021.

Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä viisi terveysneuvontapistettä Helsingin satamissa:

1. Vuosaaren satama
2. Katajanokka
 - a. Jalan saapuvat matkustajat
 - b. Ajoneuvolla saapuvat matkustajat
3. Länsisatama
 - a. Jalan saapuvat matkustajat
 - b. Ajoneuvolla saapuvat matkustajat

Terveysneuvonnan aukiolo noudattaa laivojen aikatauluja ja sitä muutetaan aina tarvittaessa. Tällä hetkellä tarve terveysneuvojille on kaikkina viikonpäivinä ajoittuen aikavälille klo 05.30-01.30. Terveysneuvojat toimivat kaikissa yllä mainituissa kolmessa satamassa, viidessä työpisteessä. Työtä tehdään aamu- ja iltavuoroissa. Terveysneuvojia on kussakin vuorossa kahdesta neljään työntekijää / työpiste, työpisteestä riippuen. Rajoitetun matkustajaliikenteen aikana päiväkohtainen terveysneuvojien lukumäärä on ollut noin 24, joka on jakautunut seuraavasti:

- Vuosaari: 2 terveysneuvojaa aamuvuorossa ja 2 terveysneuvojaa iltavuorossa
- Katajanokka: 4 terveysneuvojaa aamuvuorossa ja 4 terveysneuvojaa iltavuorossa
- Länsisatama: 6 terveysneuvojaa aamuvuorossa ja 6 terveysneuvojaa iltavuorossa

Yllä määritellyllä työntekijämäärällä on hoidettu n. 1000 matkustajaa / päivä tässä palvelukuvauksessa määritellyssä tavoiteajassa (1-2 minuuttia / matkustaja).

Palveluntuottajan tulee suhteuttaa terveysneuvojien määrä matkustajamäärään, minkä vuoksi palveluntuottajan tulee seurata tiiviisti matkustajamäärien kehitystä ja vaihtelua. Matkustajamäärien mahdollisesti muuttuessa, myös palveluntuottajan terveysneuvojien tarvittavaan määrään voi tulla muutoksia. Palveluntuottajan tulee pystyä mukautumaan nopeastikin muuttuviin olosuhteisiin.

2. Taustaa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt tartuntatautilain 15§:n nojalla, että Helsingin kaupungin on järjestettävä kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen (Helsingin matkustajasatamat Eteläsatamassa, Länsisatamassa, Katajanokalla ja Vuosaarissa) kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastus koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myös jatkanut tartuntatautilain 16§:n mukaista massapäätöstään, jossa määrätään, että kaikkien maahan tulevien henkilöiden on osallistuttava välittömästi maahantulon jälkeen terveystarkastukseen, jonka osana voidaan ottaa koronavirustesti.

Aluehallintoviraston määräys on voimassa ajalla 1.4.–30.4.2021.

Aluehallintovirasto katsoo, että terveystarkastusten järjestäminen kaikille maahan tuleville henkilöille on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen, sillä covid-19-muunnos (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) leviää selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit.

3. Yleiset vaatimukset työntekijöille

Terveysneuvoja

Terveysneuvojan tulee olla Suomessa laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö, kuten sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, lähihoitaja tai alan opiskelija, joka on suorittanut tarpeellisen määrän opintoja. Sosiaali- ja terveystoimeen palkattavilta hoitoalan opiskelijoilta edellytetään vähimmäisopintoja, jotka perustuvat mm. Valviran ohjaukseen sekä sosiaali- ja terveystoimialan linjauksiin.

Vastaava terveysneuvoja

Kussakin terveysneuvontapisteessä (tällä hetkellä 5 kpl) tulee olla jokaisessa vuorossa paikalla yksi vastaava terveysneuvoja. Vastaavan terveysneuvojen tulee olla Suomessa laillistettu sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja tai muu vastaava terveydenhuoltoalan laillistettu ammattihenkilö. Vastaava terveysneuvoja vastaa terveysneuvontatyön koordinoinnista paikan päällä satamissa sekä tekee tarvittaessa yhteistyötä sataman muiden toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Vastaava terveysneuvoja tekee myös itse terveysneuvontatyötä.

Vastaava terveysneuvoja allekirjoittaa rajaviranomaisten tekemän käännytyspäätöksen liitteeksi tulevan terveydentilan arvion tai lausunnon terveystarkastuksesta kieltäytymisestä ja ottaa tarvittaessa yhteyden tilaajan päivystävään virkalääkäriin.

Terveysneuvonnassa pyritään ottamaan käyttöön pääasialliseksi sähköiseksi järjestelmäksi FINENTRY-järjestelmä, jota käytetään laboratoriolähetteiden tekoon satamissa. Potilastietojärjestelmänä käytössä on Apotti. Työvuorossa tulee olla yksi Apotti-osaaja, jokaisessa työpisteessä.

Kaikilta palveluntuottajan työntekijöiltä edellytetään yhteistyötaitoa, joustavuutta ja tiimityöosaamista. Työntekijän käytöksen matkustajia sekä kollegoita kohtaan tulee olla moitteetonta. Työssä tulee noudattaa yhdenvertaisuutta ja asiakaslähtöisyyttä.

Kaikilta palveluntuottajan työntekijöiltä vaaditaan hyvää suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa (vähintään yleinen kielitutkintotaso 4, mikäli terveysneuvojan äidinkieli on jokin muu, kuin suomi). Satamissa pääsääntöisesti käytetyt kielet ovat suomen lisäksi englanti, viro, venäjä, puola ja saksa. Näiden kielten osaamisesta on merkittävä etu työnteossa.

Terveysneuvontatyö on ajoittain kuormittavaa ja kiireistä matkustajamääristä riippuen. Tavoiteaika yhden matkustajan terveysneuvontatyöhön on noin 1-2 minuuttia (poikkeukset → kielitaidottomat, muun avun tarvitsijat, ammattilaisen tekemät Finentry Expert lähteet matkustajalle). Tavoiteaika on asetettu siksi, etteivät sataman tilat ruuhkaudu ja matkustajat pääsevät poistumaan satamasta terveysturvallisesti.

Terveysneuvojat työskentelevät Helsingin Satama Oy:n tiloissa. Työpisteillä on valmiina tietoverkot ja muu infra, joka on pystytetty. Työntekoon tarvittavat tarvikkeet (puhelimet, koneet, printterit, musteet, kynät, käsidesit, maskit ym.) ovat palveluntuottajan vastuulla. Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala toimittaa satamiin aina tarvittaessa uudet paperiset ohjeistukset, joita palveluntuottajan työntekijät jakavat matkustajille. Palveluntuottajan tulee myös kerätä vanhat ohjeistukset pois sekä olla tarvittaessa yhteydessä sosiaali- ja terveystoimialan viestintään.

Työntekijöiden työ- ja suojavaatteet ja niiden huolto ja pesu ovat palveluntuottajan vastuulla. Palveluntuottajan työntekijöiden tulee suojautua ohjeiden mukaisesti.

4. Terveystarkastus ja terveysneuvojan tehtävät

Terveystarkastuksen tarkoituksena on selvittää maahantulijan terveydentila. Terveystarkastuksen sisällön määrittää kunnan tartuntatautilääkäri voimassa olevien määräysten mukaan. Terveysneuvojat antavat Suomeen saapuvalla matkustajalle koronavirustilanteeseen liittyvää terveysneuvontaa ja määrittävät, mikäli matkustajan tulee osallistua pakolliseen terveystarkastukseen, jonka osana voidaan ottaa koronavirustesti. Terveystarkastustoiminta koskee sekä ajoneuvolla että jalkaisin saapuvia matkustajia. Palvelu tuotetaan pääasiassa suomen tai englannin kielellä. Matkustajaohjeistus on käännetty ruotsin, englannin, viron, venäjän, saksan ja puolan kielille.

Terveysneuvojan tehtävät sisältävät

1. Matkustajien vastaanottamisen ja haastattelun
2. Yhteystietolomakkeiden keräämisen ja henkilötietojen tarkastamisen
3. Yhteystietolomakkeiden lähetyksen varmistamisen matkustajien oleskelu- tai kotikunttiin
4. Terveystarkastukseen ohjaamisen (→ nenänielu- tai nielunäyte)
5. Matkustajan muun ohjeistamisen
 - Matkustajan omaehtoinen karanteeni ja 72 tunnin päästä otettava uusi testi
 - Turvavälit, maskin käyttäminen, käsihygienia
6. Mahdollisten potilastietojen kirjaukset potilastietojärjestelmään (vastaava terveysneuvoja)
7. Testilähetteen kirjaamisen FINENTRYN tai Apotin kautta
8. Tilastotiedon keräämisen matkustajamääristä
9. Raportoinnin työvuorosta
10. Yhteydenoton raja-, poliisi-, tai terveysviranomaisiin pakollisesta terveystarkastuksesta kieltäytyvän kohdalla sekä asian selvittelyn muiden viranomaisten kanssa. (vastaava terveysneuvoja)
11. Muut tehtävät, jotka määritellään sisältyväksi terveysneuvojan tehtäviin esimerkiksi muuttuvan viranomaisohjeistuksen vuoksi
12. Lisäksi terveysneuvojat osallistuvat muilla tavoin sovittuun tietojen keruuseen ja tilastointiin

Terveysturvallisuuden varmistaminen Helsingin satamien rajanylityspaikoilla koostuu usean organisaation yhteistoiminnasta, jonka tavoitteena on taata turvallinen ja sujuva terveysneuvonta ja koronatestaaminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

5. Toiminnan laadun seuranta

Palveluntuottaja sitoutuu siihen, että palvelu on tämän palvelukuvauksen ja muiden sopimusasiakirjojen mukainen koko sopimuskauden ajan. Sopimuksessa sovelletaan JYSE 2014 Palvelut –ehtoja (huhtikuu 2017 päivitysversio). Palveluntuottaja ja tilaaja pitävät seurantapalaveria aina tarvittaessa ja käyvät läpi palvelun toteutumista sekä mahdollisia ongelmatilanteita.

Tilaajalla on oikeus perustellusta syystä vaatia palveluntuottajaa vaihtamaan työntekijäänsä kesken sopimuskauden. Perustelua voivat olla esimerkiksi puutteet ammattitaidossa, epäasiallinen käytös tai annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen.